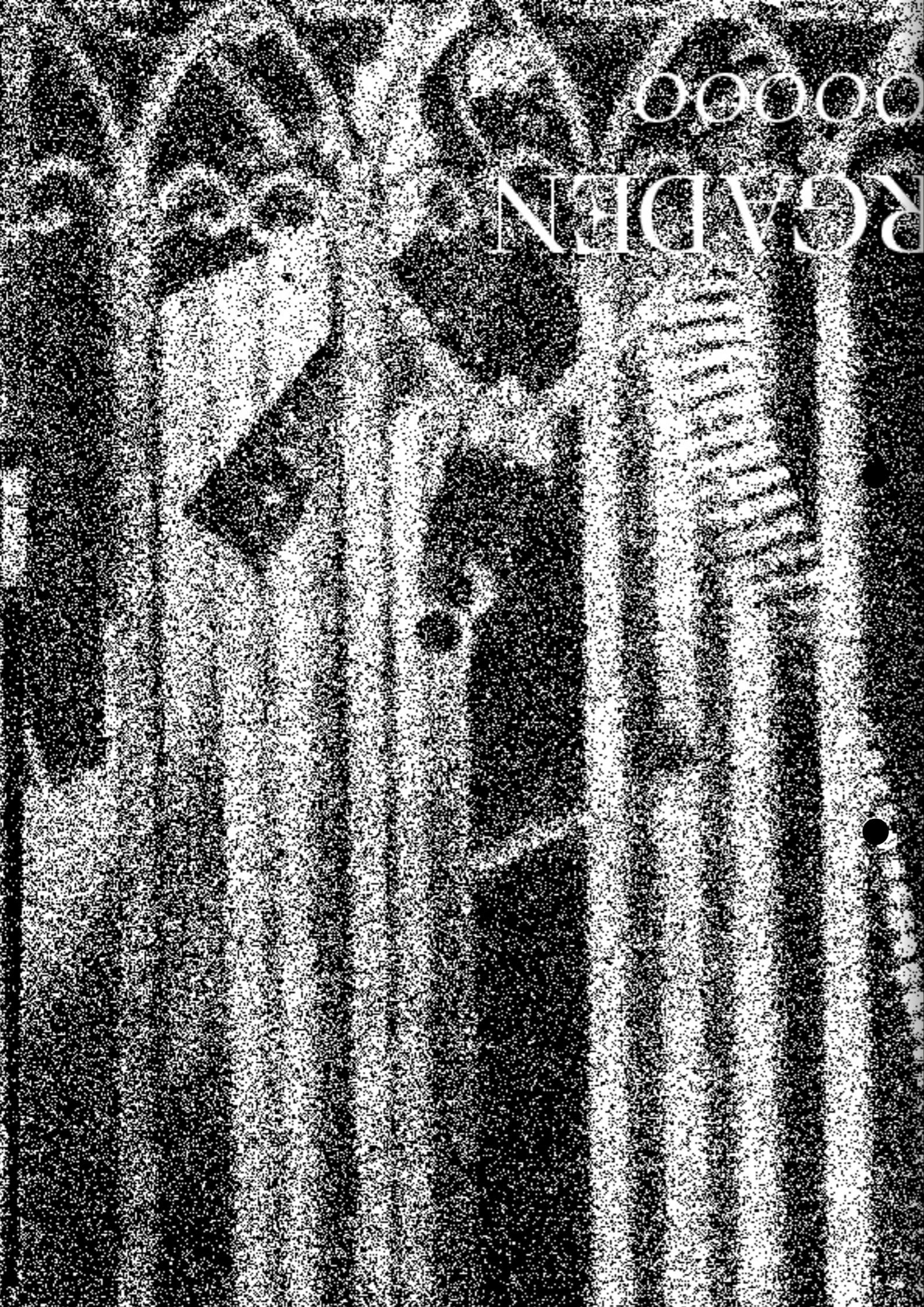

Isabella Solar
Villaseca

*Memory
Marketplace*

ISBN: 978-87-94311-08-3
EAN: 9788794311083

Isabella Solar Villaseca
Memory Marketplace
Udstillingsperiode: 19.11.2022 – 29.01.2023

O-OVERGADEN
neden vandet 17, 1414 København K,
overgaden.org

I denne publikation, der følger udstillingen som en slags uregulig slægning, igangsatte Villasecas værker en række forskellige associerede ord og tanker. Publikationen indeholder tekster af henholdsvis Villasecas familiemedlemmer, kulturaktørerne Victor Ahlén & Anneli Ström-Villaseca, den dansk-chilenske forfatter og poet Sidsel Ana Welden Gajardo og den chilenske kulturateoretiker Nelly Richard.

"Rhythm is a Dancer" lød et berømt 90'er danschit. Rytmen danner også grundstenen i Isabella Solar Villasecas (f. 1992) kunstneriske praksis. Hvad enten det gælder hendes film eller skulpturelle værker, trækker Villaseca på sin chilenske afstamning og svenske opvækst i Stockholms forstæder, hvor det at samles og danse var en fejring af en fælles kultur og et fædreland tabt til fascismen. Og rytmen – såvel som dansen – fungerer som en tilbagevendende katalysator for historiefortællingen i Villasecas serie af nye værker, som hun har skabt særligt til O – Overgaden.

Udstillingen *Memory Marketplace*, som er Villasecas første store institutionelle soloudstilling, præsenterer et nyt videoværk, der bevæger sig fra fundne optagelser fra det chilenske militærkup til nuværende protestbevægelser i landet. Derudover omfatter udstillingen et stort gymnastiksalslignende gulv med tegninger af folkedansens trin, en række fan-T-shirts samt skulpturelle elementer, der mimer stadiontribunen og det chilenske præsidentpalads' balkon. Sammen undersøger værkerne den dragende tiltrækningskraft, der bor i folkloren og protestsangens rytmer; en slags popmusik, som typisk forfører og kalder på en særlig kropslig kollektivitet og fællesskab. Men samtidig har de populære, folkelige rytmer også gennem historien vist sig som et virkningsfuldt redskab, der kan bruges i alt fra populistiske politiske kampagner til mediernes fængslende marketing.

FORORD

Memory Marketplace

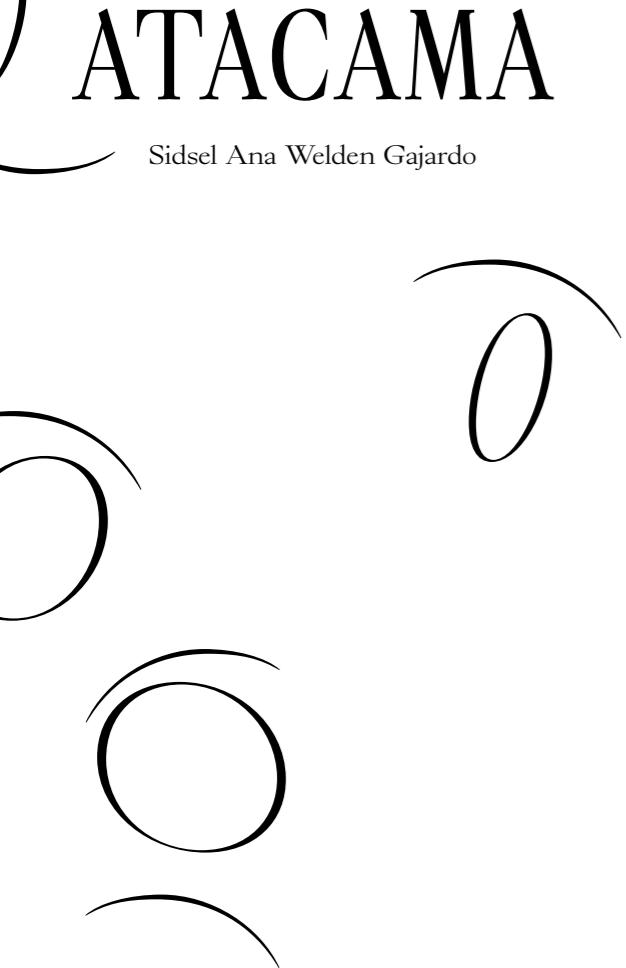
Teksterne udvider Villasecas spørgsmål om en nedarvet kulturel erindring (som blandt andet bor i dansen og rytmerne) og strækker sig fra horisonten – konteksten – der omkranser en nyfødt babys hænder, erindringer overført fra en politisk flygtet far til barn og erindringen som et materiale eller et "marked", der kan kapres og styres, hvilket beskrives i uddraget fra Richards nylige bog *Eruptions of Memory*, en bog der også har givet Villasecas udstilling sin titel (teksten er trykt på engelsk i denne publikation).

Det er en stor glæde at introducere dette rørende materiale og denne publikation, som for første gang sætter ord sammen med Villasecas mangefacetterede værker og deres iboende rytmer. Villasecas ambitiøse nye værkproduktion såvel som denne publikation er muliggjort gennem O – Overgadens INTRO-program – et særligt og ressourcestærkt etårigt samarbejde mellem kunstner og kunsthall, der er støttet af Aage og Johanne Louis-Hansen Fonden og er skræddersyet til at støtte den enkelte nyuddannede kunstner gennem blandt andet rejsestøtte og kunstnerisk, strategisk og teknisk rådgivning fra udvalgte kolleger i kunstfeltet. I mere end tre årtier har Overgaden været den ofte første platform for nye kunstneriske stemmer. Støtten til INTRO-programmet fra Louis-Hansen Fonden skaber en unik mulighed for at udvikle og udvide denne ambition, hvilket vi er meget taknemmelige for. Dertil en stor og varm tak til bidragyderne til denne publikation, de eksterne sparringspartnere og selvfolgelig til alle ansatte på O – Overgaden, der har løftet denne proces i hus. Sidst, men ikke mindst, en rungende tak til Isabella for – med lige dele skarphed og høj humør, nærmest dansende – at tage os allesammen med på en chokerende rejse gennem Sydamerikas mange historier om forsvindinger, diktatorregimer og migration – alle temaer som desværre synes mere aktuelle i dag end nogensinde.

Rhea Dall,
Leder, November 2022

ATACAMA

Sidsel Ana Welden Gajardo

Din søster siger, du og dine venner skal stoppe med at organisere jer i politiske grupper. Det gør hende bange, at I sidder i jeres hytte i Andesbjergene og lægger planer. Stol på, at socialismen er her for at blive og ignorer højrefløjen, der demonstrerer i gaderne. Det er altid aktivisterne, der betaler med deres liv, du skal nyde du er ung. At du har en så stor familie. Din søster genfortæller myterne, I er vokset op med, som godnathistorier. Selvom du ved, de er skrevet for at skræmme dem, der vil gøre oprør, og selvom du ved, de er skrevet ned for at inddæmme folks sind, ser du stadig i en alder af 19 år dværge med forvrængede ansigter sidde på hug foran dit vindue og grine om natten. Det er brujos, og deres ansigter kan skifte fra en nyfødt til en vampyr til ansigtet på en elsket. Krumme negle skraber på ruden for at få fat i dig. Og når man først er havnet i klørerne på en brujo, bliver man med tiden gennemsigtig for andre og opløses til sidst som menneske, kun for at leve videre som en gennemsigtig skikkelse, der selv skifter form og nu vækker andre unge mennesker om natten for at stoppe dem fra at drømme om forandring. *Elsker du ikke mig*, spørger hun dig, siden du er villig til at blive taget om natten. Husk nu på, hvordan dit liv ville se ud. Vil du gerne sive rundt som hvid røg i bjergene, hvor de eneste der kan se dig er de andre, der svæver lige så ensomt rundt. Som hvide lig, der aldrig får fred. Det vil du ikke, du vil knibe din søsters kinder og hente krydderurter i haven til et måltid, I kan spise med jeres familie.

Jeg ser skyggerne så mørke. Ser dit mørke ansigt i lejligheden, i sandet, mærker sandkornene her i din sofa, al det kobber, al den salpeter, der gemmer sig i ørkenen, som du har fortalt om så mange gange, under den blå himmel.

Jeg ser det blå skær: det hænger over lejligheden, TV Avisens blå skær hviler på dit ansigt der i sofaen. Den blå himmel og de blå bjerge hænger over os, og det hvide sand dækker gulvet: alle de billede vi har tegnet sammen af dine bjerge og din ørken, de skjuler væggene, jeg ved præcis, hvordan ørkenen ser ud, jeg har selv set det, eller nej, jeg har selv tegnet det så mange gange, set dig male det, hænge det på væggen, vi har sagt ordene så mange gange sammen, bjerg, sand, blå, cerro, arena, azul. Atacamaørkenen er verdens tørreste ørken, og sandkornene er her i lejligheden, de sad under dine negle, din hud, de sidder under mine negle nu, jeg renser dem ikke, slikker på dem, stikker spidsen af min tunge ind under min negl, vil have min mund fyldt op af sand som din: da du trak vejret gennem sand i ørkenen, da de prøvede at kvæle dig i sandet, grave dig ned med de andre, men de mislykkedes, så du blev gemt i en kælder under sandet, hvor ingen kunne høre dig, høre jer, høre jeres stemmer, for sandet sluger al lyd, det er stilheden tæppe, men sandet er også Santiago, dig, den tørreste ørken er fulgt med os her til lejligheden, den er ikke bundet af tid og sted, for den er jo lige her: den ligger jo lige her på gulvet, vi har selv malet den.

I skiftes hver aften. Plastrene går på tur. Dig, din søster, din mor. I holder alle din fars hånd, når han kommer hjem. På den samme stol i køkkenet, hvor han træt læner sig tilbage og lader armene falde tungt langs siden. Du tager hans hånd i din og klipper de hvide plastre ud. Væske og blodresterne fra snitsårene pibler igennem. De når ikke at hele, inden et nyt kommer til dagen efter, du forestiller dig al den smerte, han gennemlever hver dag på fabrikken, men som han aldrig kommer hjem med. Kun de små snitsår er frådende munde, der sladrer om hans smerte.

Snavset og olien og fedtet. Du ser, hvordan nogle af pletterne har siddet der i ugevis og taget bo i hudens næste lag, der hvor det ikke bare kan vaskes af længere. Men sårene og skidtet er bedre end minen, det er bedre end at leve hundrede meter under ørkenens overflade. Det ved du.

Hver dag vender I tilbage til gaderne. Murbrokkerne fra paladset lokker, de ligger som våben for jeres fodder. At kaste med sten, at kaste med jeres kroppe er den eneste modstand, I kan yde. Volden lægger sig om jer, volden vrider jeres arme rundt og tvinger jeres kroppe ned på jorden. Ansigtet i støvet, du får øjenkontakt med din ven, han ligger til venstre for dig, du holder hans blik fast lige så hårdt som militærrets greb om din krop. I skriger. Jeres stemme er arbejdernes. Hvis bare du kunne falde i sovn. Blokere lydene fra gaderne. Volden har sin egen lyd. Volden vibrerer, får jorden til at ryste, brystet, maven, organerne. Hvis bare du kunne bruge asfalten som en hovedpude, lade sovnen tage dig og holde dig fast, indtil det hele er gået over. Det er en af de mange dage, hvor du næsten dør, hvor du ikke når at løbe. Nogen tager dig med.

Andesbjergene ligger sorte og hjælpeløse i horisonten. De er stemmer af sten, der har mistet evnen til at råbe.

Du lover din mor at komme hjem til middag. Men hver dag bliver du mere utålmodig. Hver dag kommer der flere til. Du er blevet voksen med muligheden for oprør. Du og dine venner behøver ikke adlyde jeres forældre længere. I kan løbe efter andet end kød og mælk til middagsbordet, I behøver ikke længere bo under sandet for at udvinde kobber, I har ikke tid til den slags, I kan planlægge fremtiden for jeres generation, I vil forberede jer, så militærret ikke tager magten fra jer. I har jeres gemmested i bjergene, og der bliver I aldrig fundet. Jeres forældre kigger på de tomme stole rundt om middagsbordet, men I hører til et andet sted nu. I de nye sammenslutninger, som råb på gaden og kroppe i en masse. Du beundrer dine forældre for deres hårde arbejde, men det er deres slid, der har gjort dig bevidst om, at du ikke selv vil arbejde med olie og leve med sår på hænderne resten af dit liv.

Jorden røber ikke krigens hemmeligheder, den hjælper ikke med at huske drabene, hver en krop, den har taget imod. Kroppene opløses, og sporene slettes, du slår en økse ind i det gamle træ, det kan leve tre gange jeres levetid. Du ridser jeres navne ind, du ridser 1975 ind, du hugger et stykke ud af træet, gør jeres navne til ar, du er desperat efter noget permanent.

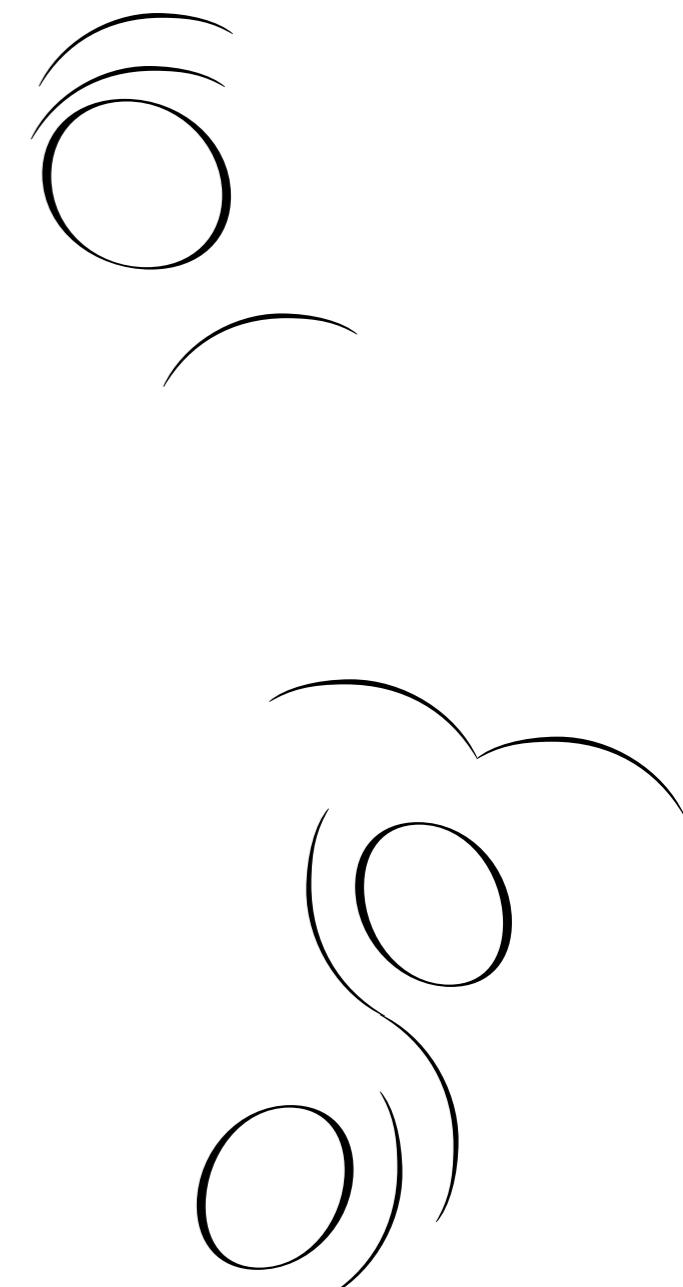
Du river din hud på træets splinter til du bløder. Det er en måde at blive en del af træet, at blive stående igen når din krop er væk, som et monument der kan leve længe efter jer, der kan fortælle til nye generationer om alle mordene. At I fandtes. Naturen er så smuk, det gør ondt at se, hvordan blomsterne byder sig til som dekorationer til jeres grave, og selvmordet lokker endnu engang.

Mindet om deres kroppe vil gøre dig til en levende død. Det er en uværdig måde at overleve på. Det er ikke altid smukt at bære nogens minde.

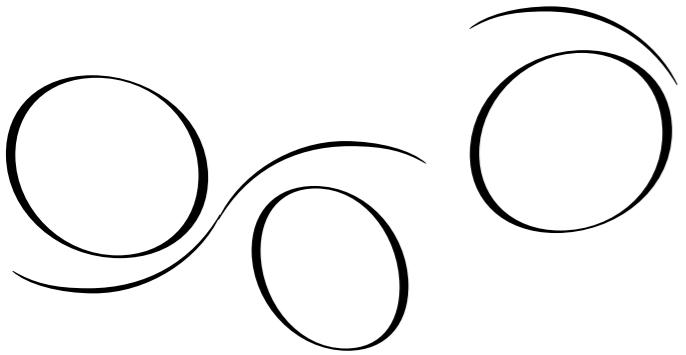

Det hjemland famler efter at tage bo i mig. Jeg har arvet Chiles skælvende jord. Jeg ryster i alle mine bevægelser, dynen skæller, når jeg trækker den over mig i din seng. For du er en tvungen udvandrer. Verden findes ikke på kortet. Og du har ikke efterladt sproget i min mund. Du dør i eksil.

MELLAN BILDERNA VILAR EN HORISONT

Victor Ahlén & Anneli Ström-Villaseca

Filmen börjar. Genom kameran betraktar jag mitt nyfödda barn. Hans fingrar kramar försiktigt åt mitt pekfinger. Vi kan nästan se i realtid hur den lilla handen växer för våra ögon. Och visst måste det ha varit så det började. Med händerna. Hon som en gång reste sig och därmed fick händerna fria att arbeta. Händerna som sedan tog emot den nyfödda kroppen. Som vidrörde jorden. Och nu, handen som håller kameran. Tusentals bilder passerar genom den nyföddas hand. Jag ser handen som sträcker sig genom decennierna, seklen, årtusendena. Det är händerna som arbetat och förbrukats. De knutna nävarna, fanbärarna. Händerna som stympades i Estadio Chile. Som gick i exil, som aldrig skulle glömma. Händerna med alldelens för korta naglar som sträcker sig mot något annat som är möjligt. Genom kameran betraktar jag mitt nyfödda barns händer och de vecklar ut sig likt en ändlös horisont.

I en scen ur *Pansarkryssaren Potemkin* skjuts upprorsmakaren Vakulinchuk till döds av militär för att sedan plockas upp av sina kamrater. I Sergej Eisensteins film för matroserna sedan Vakulinchuk mot hans sista vila. Hans kropp fortsätter röra sig trots dess livlösa tillstånd och trots det våld som försökt förhindra dess framfart. Bilderna ur den, för filmen, centrala scenen belyser två avgörande aspekter av den rörliga bildens själva väsen: rörelse och minnen i form av ögonblicksbilder; fångade av kameran genom ljuset. Varje enskild bild är en bit av ett förflutet *nu* och med rörelsen sätts de i dialog med varandra. Bilder som ögonblick, skapade för att minnas. Eller kanske inte "minnas." Kameran är en minnesteknologi kapabel att reproducera åtskilliga representationer av särskilt *där* och *då*.

Det handlar inte om ett personligt minne men en referens för ett hela tiden förändert nu. Vad vi ser i bilderna som utgör filmen är där oberoende av det specifika nuet, de förblir densamma. Bör de i och med detta betraktas som ett vittne som inte färdas genom tiden men som står utanför den? Eller är det så att bilden helt och hållt utgörs av tiden? Möjligtvis är det enklast att, som Walter Benjamin, likna det vid blixtnedslag. Han menar att ett *då* kastar inte ljus på ett *nu* och en samtid skänker inte ljus åt ett förflutet. Genom ett ögonblick existerar det som varit i det som är och bildar en dialektisk konstellation. För Benjamin handlar detta så klart inte bara om *faktiska* bilder och fotografier utan kanske snarare gemensamma föreställningar om ett *då*. Föreställningar som förblir plastiska i relation till ett förflutet och hela tiden beroende av nuet. Syntesen blir följaktligen vad vi uppfattar finns där mellan. Oavsett vad bilden föreställer, vare sig dem refererar till en kollektiv världsbild eller ett faktiskt fotografi och fragment av ett skeende, konstitueras den alltid av ett *nu* och ett *då*. Men där mellan skyntar horisonten.

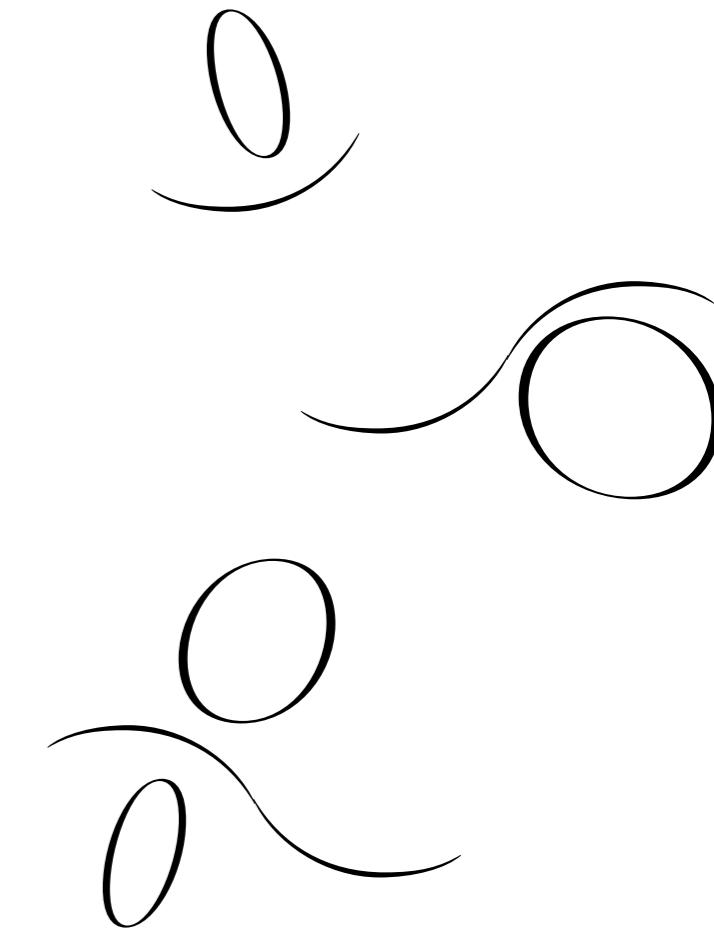
Filmen börjar och ett förflutet kolliderar med ett nu. Genom filmen förevigas bilder av sårbara kroppar som gör motstånd. Med filmen förevigas bilder av sargade kroppar som tillåts sörjas. Den rörliga bilden uppmanar oss att minnas tillsammans. Bilderna letar sig in i våra samhällens kollektiva medvetande och berättar historier om kroppar som blödde för att de trodde att en annan värld var möjlig; där de kunde skynta en horisont. En scen: en kvinna dansar ensam med ett fotografi i handen på Estadio Nacional i Chile. Året är 1990 och det vi ser är arkivmaterial från en tv-sändning. Det kvinnan framför är en så kallade *cueca sola*, en folkdans traditionellt sett dansad av ett par, men här gör hon det ensam. Fotografiet föreställer hennes saknade, bortför under militärdiktaturen i Chile. Fotografiet, filmen och den rörliga bilden; om Benjamin liknade det vid blixten sker här ett slags elektrisk storm. De rörliga bilderna, och fotografiet i dem, refererar med ens till olika punkter i tiden och ber oss att gräva i vårt förflutna. Där finns ett Chile innan statskuppen, men också alla som försvann under diktaturen samtidigt som en framtid där Pinochet spelat ut sin roll gör sig påmind. Arkivmaterialet berättar i sig själv om uppror; en kropp som med bara sina danssteg gör motstånd. Bilderna bryter fram genom lager av inte bara tid men också genom minnen av kroppar som en gång levande rörde på sig. Genom avsaknaden av en partner påkallar dansen uppmärksamhet till tomrummet: "Titta, jag fanns!" Vi uppmanas minnas hur dansen *egentligen* bör se ut. Detta blir till en fysisk manifestering av det som Judith Butler menar är avgörande för huruvida någon kan sörjas eller inte. Nämlig att kollektivet påverkats av den enskilde individens död. Det handlar alltså inte bara om kollisionen av ett *då* och ett *nu*, utan också av en hemskokelse. Jacques Derrida talade om en "urledvridning" av tiden genom att referera till *Hamlet*. Han syftade på en upplevelse av att något inte står rätt till; vålnader uppenbarar sig och att tiden därmed ter sig ur led.

Genom filmen minns vi *cueca sola* som motståndshandling men också *cueca* som dans. Plötsligt är det nästan som om konturerna av den saknade kroppen uppenbarar sig vid den ensamma kvinnans sida. Där, mellan den rörliga bilden och våra föreställningar dansar plötsligt en vålnad, varken levande eller död. Vålnaden efter en människa som Derrida menade inte levde till *slut*. Ett liv börjar och det tar slut, detta är för människan oundvikligt, annars är man helt enkelt ingen människa. Och kan därmed heller inte sörjas. Hon dansar ensam men i tomrummet, bredvid henne skyntar horisonten.

Vad dessa scener har gemensamt är att de låter oss skynta alternativet. I andra kroppars öden eller genom blicken hos någon som dog för det den trodde på. Detta är filmens sanna subversiva potential. Genom att bryta sönder tiden skänker filmen oss en möjlighet att bevitna horisonten, en plats belägen bortanför nuvarande betingelser. Jodi Dean formulerar det i termer av ett behov av en ny gemensam vision om världen och samhället. Hon menar att vi behöver en horisont som vi tillsammans kan förflytta oss mot, en horisont som uppfyller våra drömmar och begär om "kollektivitet." Om vi lever i en senkapitalistisk värld där en nyliberal hegemoni definierad av individualitet råder, hävdar Dean att horisonten som alternativ måste vara en kommunistisk sådan. Hon definierar kommunismen i *A Communist Horizon* som ett, i första hand kollektivt begär som kommer till uttryck i gemensamma handlingar och en gemensam strävan efter en värld utan exploatering. Dean ställer detta kommunistiska begär i direkt konflikt med den borgerliga idén om frihet, vilken hon menar består i isolerade individers frihet som baseras på det privata ägandet och på andras bekostnad. I en värld, där de kollektiva begären står i centrum, styrs produktionen gemensamt, med en fördelning efter var och ens behov och beslut som grundar sig i den gemensamma viljan.

Med kameran betraktar jag min nyfödda sons bröstkorg. Hur den långsamt rör sig upp och ner. Tusentals bilder passerar förbi. Matroserna för Vakulinchuk mot hans sista vila. Hans kropp fortsätter röra sig trots dess livlösa tillstånd och trots det våld som försökt förhindra dess framfart. Den fortsätter röra sig inte minst där filmen tar slut, och minnesbilderna av hans kamraters händer för hans kropp vidare in i vårt kollektiva minne. I relation till tiden värjer sig filmen, den sliter sig loss och påkallar uppmärksamhet.

Antog filmen en form skulle det vara en hand. Handen som sträcker sig genom decennierna, seklen, årtusendena. Det skulle vara handen som vecklar sig ut, likt horisonten, och påminner oss om vad det innebär att vara människa, och som vittnar om att en annan värld är möjlig. Vore det en hand skulle det vara en knuten näve, handen som stryker en älskades kind, som tar emot det nyfödda barnet, som vidrört jorden, som bitit naglarna alldelens för kort, som häller min hårt när jag inte vågar titta.

O – OVERGADEN

Overgaden neden vandt 17, 1414 København K,
overgaden.org

Isabella Solar Villaseca
Memory Marketplace

Udstillingsperiode: 19.11.2022 – 29.01.2023

ISBN: 978-87-94311-08-3
EAN: 9788794311083

Redaktør: Nanna Friis
Oversættelse: Nanna Friis, Salma Afash
Korrektur: Anne Kølbæk Iversen
Tekst: Sidsel Ana Welden Gajardo,
Anneli Ström-Villaseca, Victor Ahlén, Rhea Dall
Foto: Laura Stamer, Television National de Chile,
Archivo REDES, Espacio Musica Kuyen
– Eugenia Carvajal, Sylvain Julienne

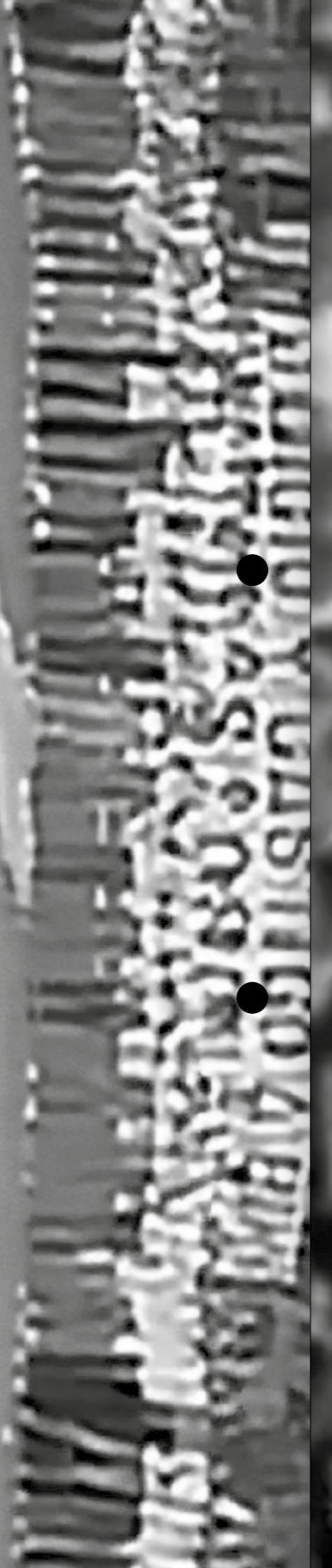
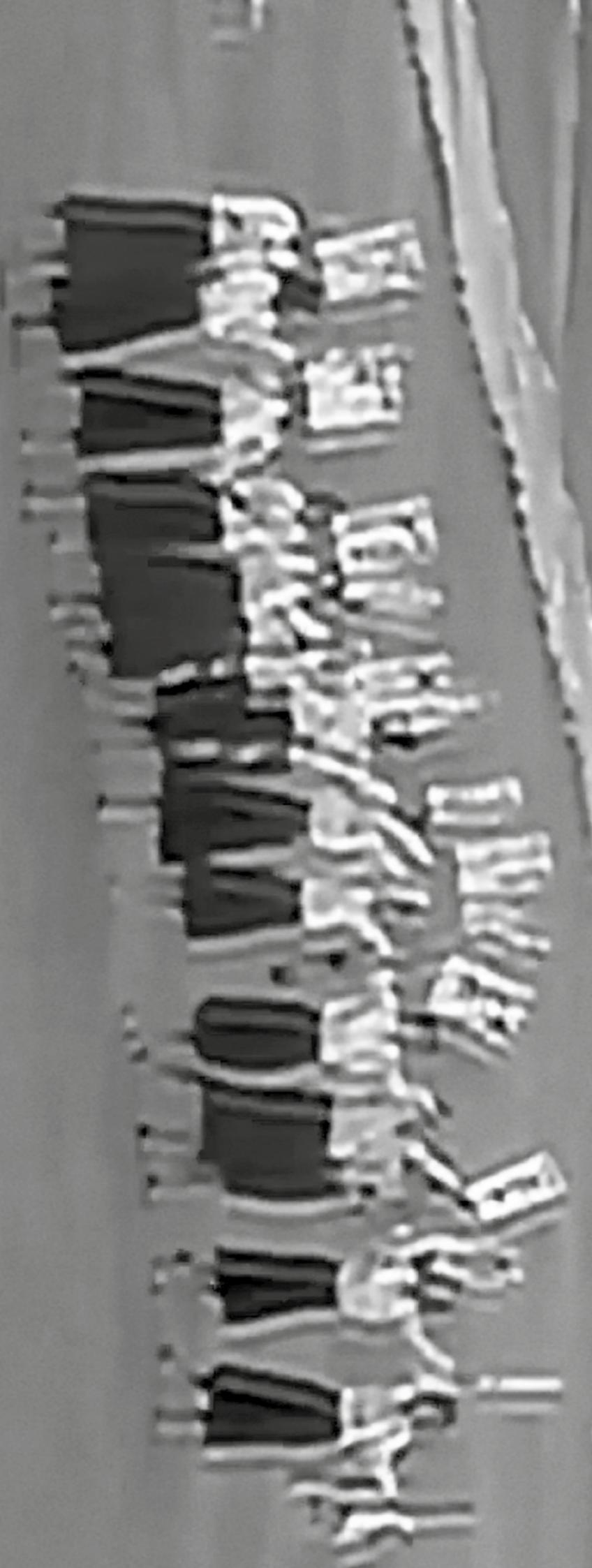
Udstillingen er støttet af: INTRO-programmet
er støttet af Aage og Johanne Louis-Hansen
Fonden. Udstillingen er yderligere støttet
af Statens Kunstmuseum, Nordisk Kulturfond
og Den Hielmstierne-Rosencroneske Stiftelse

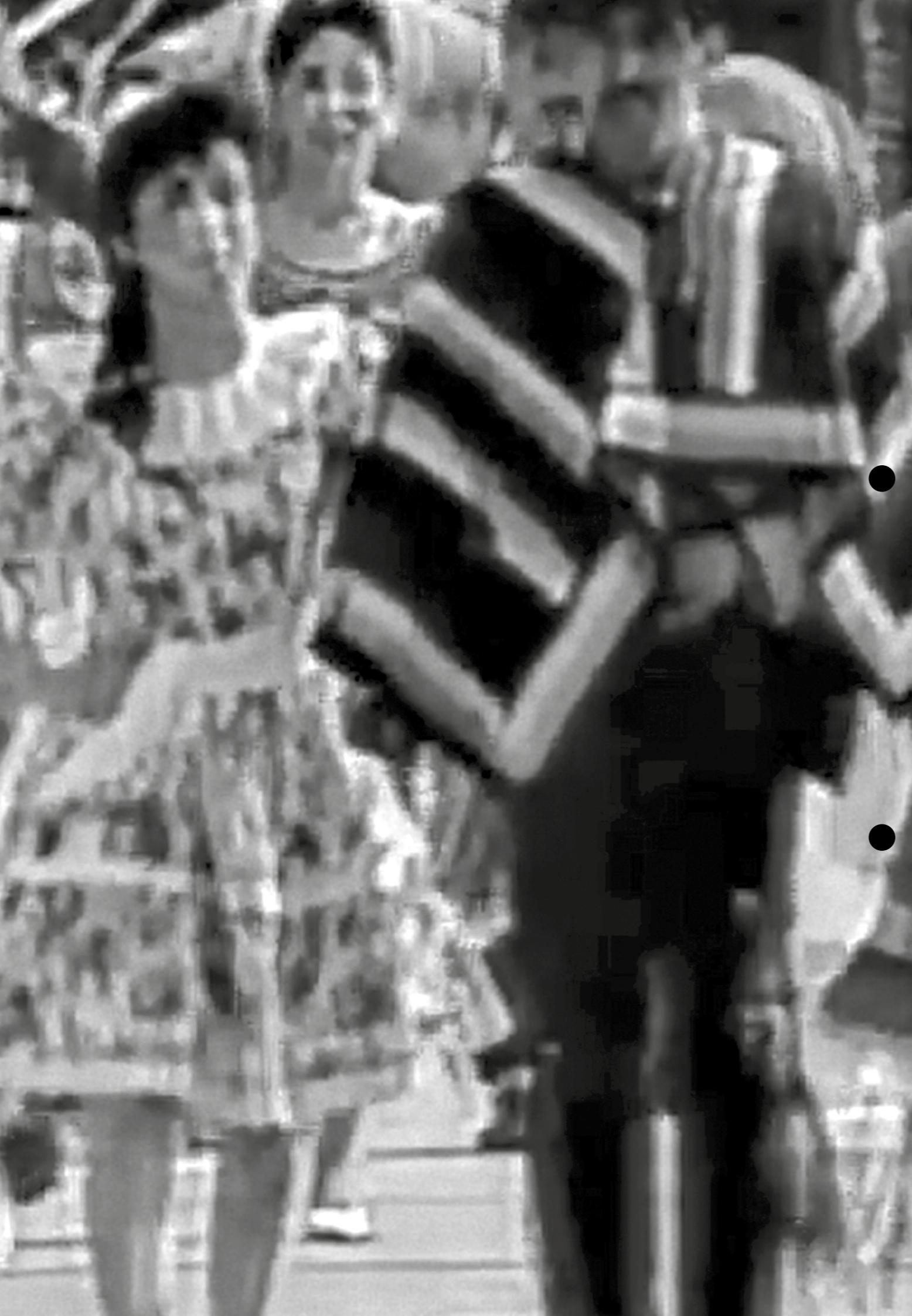
Grafisk design: fanfare
Typography: Glossy Magazine, Bold Decisions
Trykt hos: Raddraier, Amsterdam
Publikationen er støttet af: Augustinus Fonden

Trykt i 150 eksemplarer

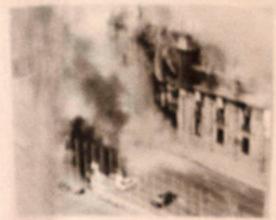

Coup
d'état

Augusto
Pinochet

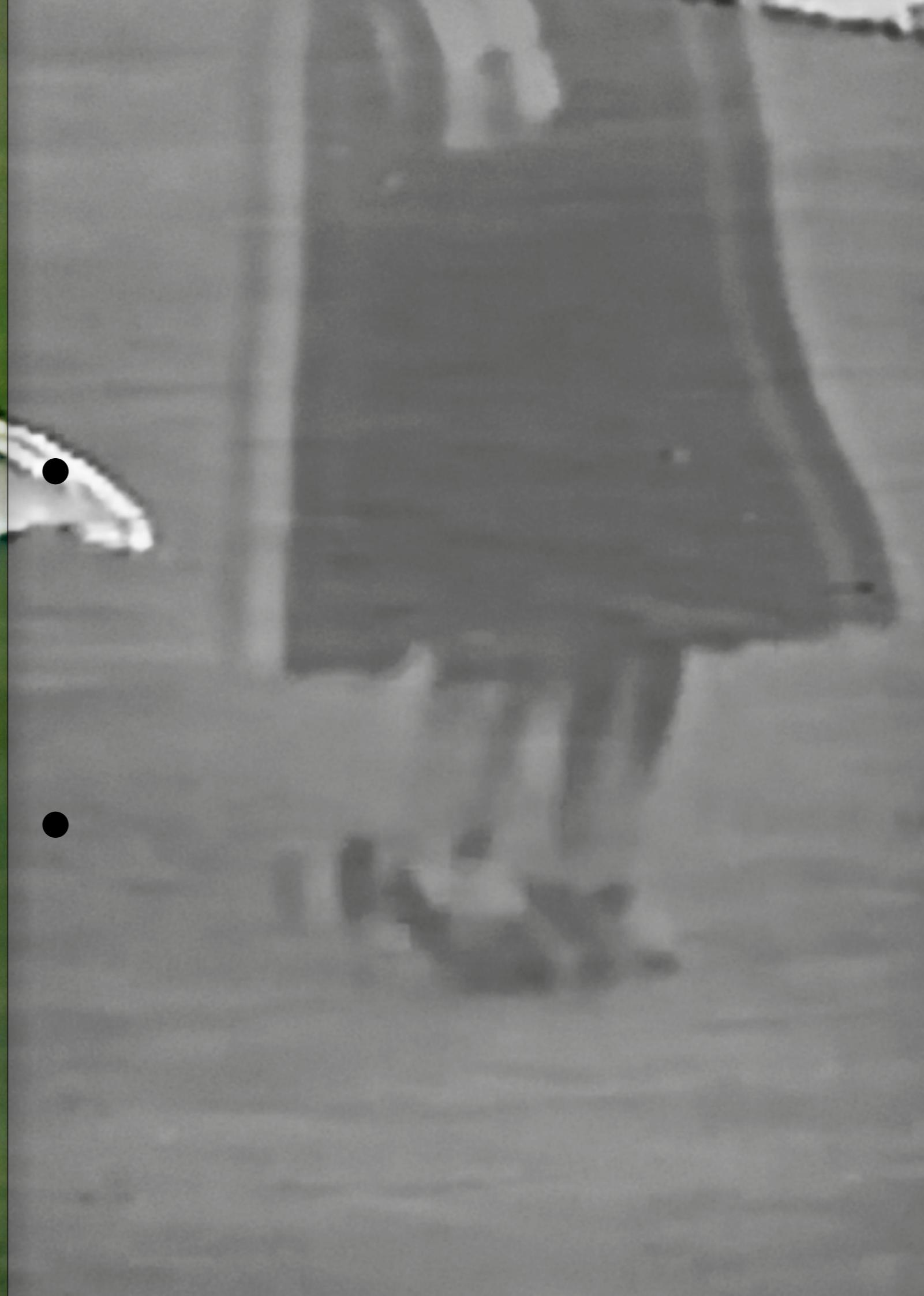
Salvador
Allende

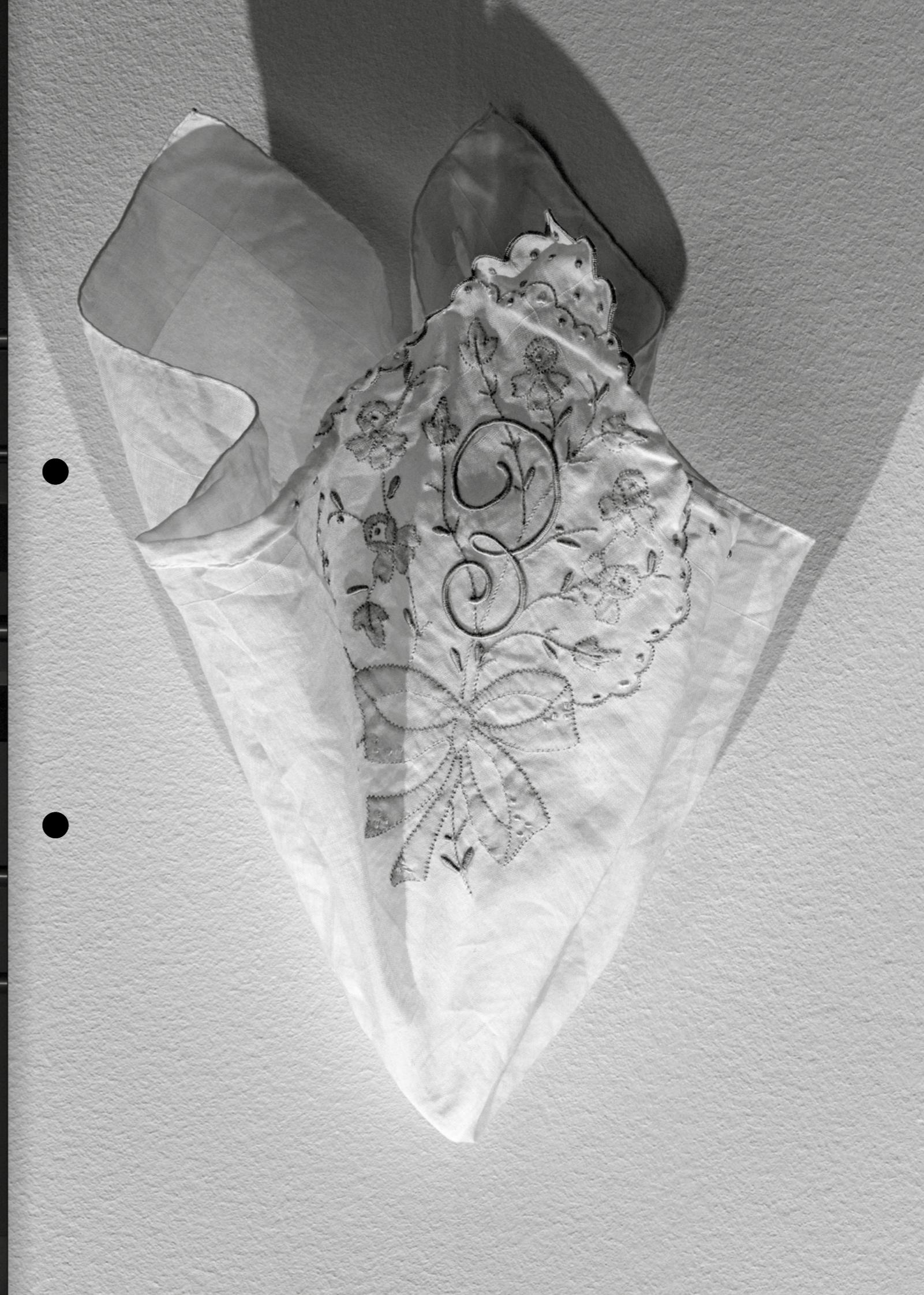

Chicago
boys

THE PRESENCE OF ABS

THE MEMORY OF ABS

The image shows a grid of text fragments from a book. The text is arranged in a grid format with many empty cells. The visible text consists of several columns of Spanish text, some of which are partially cut off at the right edge. The text discusses various topics related to memory, absence, and social issues, often mentioning 'disappearances' and 'families'. There are also some English words like 'traumatic', 'memories', and 'events' scattered throughout the grid.

Overgaden nedens vandret 17, 1414 København K,
ISBN: 978-87-943n-08-3
EAN: 9787943n083
Editor: Nanna Fris
Translatiom: Nanna Fris, Salma Afash
Tekst: Sidsel Anna Wleden Gajardo,
Annele Strotm-Villasceca, Victor Ahlen,
Nelly Richard, Reea Dahl
Photos: Laura Stamer, Televisiion National de Chile
Archivo REDES, Espacio Musica Kuyen
- Eugenia Carvajal, Sylvain Juhene
The exhibition is supported by: Agge og Johanne Louis-Hansen Foundation, The Danish Arts Foundation, Nordisk Kulturfond,
Den Hirschsprung-Rosencreutzke Stiftelse
Graphic design: fanfare
Typography: Glossy Magazine, Bold Decisions
Printed at: Raddraler, Amsterdam
The publication is supported by: Augustinus Foundation
Printed in edition of 150 copies

Tracking, unearthing, exhuming the remains of the past: these are the actions that human rights groups have ceaselessly carried out, defining the minister kind of material verifiability in order to prevent a (the remains) of its criminality in the commission of a crime, (the remains) of a power that erased the evidence unearthing, exhuming: these all mark the desire to make the missing pieces of bodies and truths to all finish what Justice has left incomplete. The documents, and testimonies that will once and for ever disappear, to bring together archival evidence, past that has disappeared and the remains of the remains of the past that must first be discovered must be reinserted into a biographical and historical (discovered) and then assimilated. This is to say, that unblock the memory of the past that pain or guilt has encrypted in a sealed temporality, we must liberate diverse interpretations of history. The unstable temporality of their multiple, disconnected fragments can demonstrate new versions and rewritings of what took place. The event is hereby relocated in unexpected networks of historical intellectualibility. That is not a matter of turning our attention back to the dictatorship in order to record a continuation back to the absent of their bodies and thus must incessantly disappear and their hybrid narrative of the consigned in the double hybrid narrative of the disappears disappeared and the memory of the past is most dramatically the absence of the wounded past is most dramatically produced the social appearance of the memory of disappears in the blockages of meaning which history can consider neither finite nor definitive.

The memory of the past is a hybrid narrative of the disappears in the blockages of meaning which history can demonstrate new versions and rewritings of what took place. The event is hereby relocated in unexpected networks of historical intellectualibility. That is not a matter of turning our attention back to the dictatorship in order to record a continuation back to the absent of their bodies and thus must incessantly disappear and their hybrid narrative of the consigned in the double hybrid narrative of the disappears disappeared and the memory of the past is most dramatically the absence of the wounded past is most dramatically produced the social appearance of the memory of

disappearances in invalidation. Faced with the body's absence "dispapper" again by being forgotten. "The suffering of memory is used to give life to death".⁸ It is thus a matter "of life or death" that the families' recollection of the victims endure. Their determined obsession of the trauma. Hence the indefinite recyclable recognition of the oblivion, so as to concede nothing to againts the perpetrators, thus contradicting (through saturation) the absence of any trace of the social and political mechanism of disappearance that facilitated the material suppression of bodies. Hence, as well, the multiplicity of symbols acts of remembrance by the victims' families that redefine memory against the indeterminacy of uncertain death.

This mechanistic dilemma between "assimilation" (remembrance) and "expulsion" (forgetting) marked the post-dictatorial horizon with narratives split between silince (the lack of speech connected to the stupor resulting from a series of unassimilable changes to the subject's continuity of experience due to the velocity of these changes) and magnitude of overexertion (compulsive gestures that use artificially exaggerated rhythms and signals to combat the tendency toward its morbid duality, and, at the other extreme, light stories impregnated by the sadness of an unmovable memory in that emerge hysterically through the over-agitation of the quick and the fleeting in order to achieve trivial media recognition). At one extreme we find biographies from bewilderment sufficing to the spoken simulation of tragic memory revealed normality: these responses to a supposedly recovered normality: these responses to the problematic status of historical consciousness, the dictatorialship era. It is a memory that must avoid both the nostalgic certification of yesterday in the repetition of the same and the marketed choreography of diversity that exhausts itself in futile variations on the novelty of change.

[...]

[...]

This mechanistic dilemma between "assimilation" (remembrance) and "expulsion" (forgetting) marked the post-dictatorial horizon with narratives split between silence (the lack of speech connected to the stupor resulting from a series of unassimilable changes to the subject's continuity of experience due to the velocity of massimmobilization) and manipulative gestures that use artificially exaggerated hysterically to achieve trivial the quick and the fleeting in order to over-excitement of its morbid fixity, and, at the other extreme, light stories impinged by the sadness of an unmovable memory in depression). At one extreme we find biographies that emerge hysterically through the over-agitation of media recognition. From silence to over-excitation; media supposed to recover normality: these responses to a supposed reality sufferring to the spoken simulation of the post-dictatorial era. It is a memory that must avoid both tragic memory reveals, consciously or unconsciously, the problematic status of historical memory in the post-tragedy that exhausts itself in futile variations on the novelty of change.

Their evocation of memory failed to mention all the material injury of the past: its psychic density, its experiential volume, its affective trace, and its scarred background, the pain of which is diminished neither during the Transition attempted to pay off its debts to the past formally without expressing too much regret, almost without reflecting at all on the repulsiveness, torture, hostility, and resentment that continue to rip apart living subjects. Like many words that are intended to circulate innocently – without weight or gravity – throughout the communication pathways of media saturated politics, the word "memory" seems to have erased from its public expression the intolerance, antisocial memory of the highmater that tortured and persecuted subjects during the dictatorship.⁴ The word "memory", thus received by those who had previously guarded these identities from any spoken in a language weakened through official routines making them insignificant by allowing their names to be memory of the vicims to yet another outrage, once again the mechanized speech of consensus, subjected the

The Transition's official discourse distregarded the negative force of the excluded and prevented the polemical and controversial vitality of the polities. To avoid impeding the regularization of the pre-established connections between memory, violence, and democracy, the Transition suppressed from its memory of what preceded and exceeded the politico-institutional consensus. Claiming that "consensus is the highest stage offorgetting", Tomás Moulian alludes to the "whitewashing" that, during the Transition, began to sweep away sharp contradictions about the historical value of the past and to smooth over disagreements about the objectives of a transitional period in which "politics no longer exists as a struggle of alternatives, as history". During the Transition, politics functioned instead as a "history of small variations, adjustments, changes in aspects that do not compromise the global dynamic."⁵

[...]

The recuperation and normalization of the democratic order in Chile was an attempt to exorcise the ghosts of the multiple ruptures and dislocations of life produced by the coup and the military dictatorship, employing the consensus method to neutralize the differences in countervailing, antagonistic positions, and polemical demarcations of conflicting meanings through a political-institutional pluralism that assumes a noncontingentary diversity. This non-conflictive diversity is a passive sum of differences that are almost entirely juxtaposed, and it avoids any confrontation between these differences so as to forestall any disruption of a neutral reconciliation of opposites. The terms pluralism and consensus were summed by the architects of the democratic transition to represent a new society in which the official channels of expression only bothered to avoid divergencies when it was in line with the legitimacy calculated agreements, thus normalizing the heterogenous plurality of the social. This was a model that disciplined antagonisms and confrontations and established rules designed to protect macro-institutional agreements. The national protocol the memory of conflicts that took around the meaning of the "transition to democracy," apparently forgetting that all supposedly neutral social objectivity is a threatened objectivity. It "necessarily excludes the multiple expressions of that which is excluded by its establishment."²

MEMORY AND DISAFFECTION

O TRACES OF VIOLENCE IN RHETORIC CONSEQUENCES AND SUBJECTIVE DISLOCATIONS

BETWEEN THE IMAGES RESTS A HORIZON

The image features a large, continuous black line that forms a figure-eight shape, spanning most of the page. Along this line, there are several large, solid black circles. The line starts at the top left, goes down the left side, then turns right to form the bottom loop of the figure-eight. It then continues upwards on the right side to form the top loop. There are approximately six or seven circles, some overlapping the line and others positioned between loops. The style is minimalist and abstract.

Your native country is humble to make me its habitat.
I have inherited the quivering earth of Chile. I shake
in every movement, the divergences as I pull it over
me in your bed. For you are a forced emigrant. The
world doesn't exist on the map. And you didn't leave
the language in my mouth. You die in exile.

The memory of their bodies will make you a living dead. It is an unworthy way of surviving. Carrying someone's memory is not always beautiful.

The earth doesn't give away war secrets, it doesn't assist in remembrance the killings, all the bodies it has received. Bodies dissolve and traces are removed, you knock an axe into the old tree, it can live three times your life span. You scratch your names into it, you scratch 1973, you slash a piece of the tree, turn your names into scars, you're desperate for something permanent. You scratch your skin on the wooden splinter till you bleed. It's a way of becoming a part of the tree, to remain standing when your body is gone, a monument able to live long after you, who can tell coming generations about all the killings. That flowers offer themselves as decorations for your graves, and suicide tempts once again.

You promise your mom to come home for dinner. But every day you grow more impatient. Every day more people come. You've become an adult along with the possibility of revolt. You and your friends don't need to obey your parents anymore. You can run for other things than meat and milk for dinner, you no longer need to live beneath the sand to mine copper, you don't have time for that, you can plan your generation's future, you will improve so the military doesn't rob you of power. You have your hideout in the mountains and there you will never be found. Your parents look at the somewhere else now. In the new unions, as critics in the streets and bodies in a mass. You admire your parents for their hard work, but it's their oil that made you aware, that you don't want to work with oil and live the rest of your life with wounded hands.

The Andes Mountains lie black and helpless on the horizon. They are voices of stone that lost the ability to yell.

Every day you return to the streets. The place debri's is lurking you; it lies like weapons at your feet. Throwin' rocks, throwing your bodies, that's the only resistance twists your arms and forces your bodies to the ground. Race in the dust, you gaze meets the eye of your friend he lies at your left, you hold on to his gaze as hard as the military's knack around your body. You scream. Your voice is the works! If only you could fall asleep own sound. Violence vibrates, makes the earth tremble Block out the sound from the streets. Violence has its chest, the stomach, the organs. If only you could us the asphalt as a pillow, allow sleep to take you and hold on to you until it has all passed. This is one of many days where you nearly die, where you don't get to ruin someone takes you with them.

You take turns every night. The band-aids take turns. Your father's hand when he comes home. At the same chart in the kitchen where he leans back exhausted, letting his arms fall down heavily along his sides. You take his hand in yours and cut out the white band-aids. Fluid and remnants of blood from the cuts are oozing out. They never get to heal before a new one comes the next day. You imagine the pain he endures every day at the factory, but that he never takes home gossiping about his agony. The lith and the oil and the fat. You see how some of the smudges have been there for weeks, stretched in the next layer of skin where it can no longer be washed off. But the cuts and the lith are better than the mine, it's better than living one hundred meters below the desert's surface. You know that.

The Rocoto chilies beam in September. Your sister tends to them as if they were baby rabbits. The plant has finally outgrown you both. She put the seed in the ground on the morning of a quarell, so there would be something in the garden belonging to you both, You would drag your home from meetings in the cabin, You learned everything about those chiliies. But no one knows from where they originate. Most people think they're from Mexico, but you're certain they emerged from Chile. The Rocoto chili isn't as elongated as most chillies. It is round, one of the spiciest species, the apple of hell. Its seeds are black and hard, you can rustle the fruit like a wild maraca. It's a special chili, when you slice it open its skin unravels as fine threads of silk and the leaves are entangled in a purple web of cotton-like down. The purple shines as neon in September. That's how you know they're ripe.

Your sister says that you and your friends need to stop organizing yourself in political groups. It frightens her that you're all sitting in your cabin in the Andes Mountains making plans. Trust that socialism is here to stay and ignore the right wing demagogating in the cities, you must enjoy your youth. You have such a large family. Your sister recites the myths you grew up with as bedtime stories. Even though you know they were written to scare those who wish to rebel, and even though you know they were形状各异，走路时扭来扭去。当你在窗前看到你的朋友时，你可能会说：“哦，天哪！他们看起来像极了！”

你的妹妹问你：“你为什么觉得他们像极了？”

你会回答：“因为他们都是白人，而且都长着黑色的卷发，皮肤白皙，鼻梁高挺，眼睛深邃，嘴唇薄而红润，身材匀称，气质高雅。”

你的妹妹会说：“哦，原来如此！我明白了。”

然后，你们会一起开怀大笑，享受这美好的时光。

the blue tinge of blue. It droops over the apartment; I see the blue couch. The blue sky and the blue mountains hover above us and the white sand covers the floor. All the images we drew together of your mountains and your desert, they conceal the wall. I know exactly what the desert looks like, I've seen it myself, or no, it on the wall. We spoken those words so many times together, mountain, sand, blue, certo, arena, azul. The clean them, I lick them, stick the tip of my tongue under my nail, want to have my mouth filled up with sand just like yours. When you breathed through sand in the desert, your skin, they sit under my nails now, I don't clean them in a basecamp below the sand where nobody could hear you, hear any of you, hear your voices, because sand swallows every sound, it is the rug of silence, but the sand is also Santagay, Chile, you.

I see the shadows so dark. See your dark face in
the apartment, in the sand, feel its grains here in your
couch, all the copper, all the nitre hidin' in that desert
you told me about so many times under a blue sky.

